

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСНОХ У КРАЉОВИНИ СХС

Виходва раз у тижню.
Цена на цали рок: 100 Динари.
На 1/2 рока 50 Динари.
За Америку 4 доллара на рок.
Рукописи и други писма треба
послати на адресу:
РУСКИ НОВИНИ ПОВИ САД
Бојанићева улица број 2.
Претилату на РУСКЕ-НАРОДНЕ
ПРОСВИТНЕ ДРУЖТВО, РУСКИ
КРСТУР (Бачка).

Рок V. | Нови Сад, пятък 30. Марта 1928. | Ч. 13 (171)

Нашим предплатником

Модліме пицких наших предплатникох, да предплату за тот рок намиря. Не забудзме, же ше нашо новини отримую лем зос предплату свидомих и просвищених своїх читательох.

Чи нам треба фабрику?

Щесне газдовске напредованя одного народа завиши од викашиного мира худобних и богатих, зато треба даскело слова прегварити и о нашим властитим дружтвеним миру.

Легко газдовац, кед человек ма вос чим, але газдуице там, дзе человек у його родзеню не добил лем голе тлао! Кед человек вредни, чувари и гу тому е и щешливи, правда, може же вельо посцигнуц, але обично е так, же тот, котри богати, постае вше богатиши, а худобни остане худобнейши. Найближша причина тому находзи ше у наслідству. Кед ше худобство одного оца подзеле на три штири часци, и кед ше сынове пооженюю зос худобнима дзинками, теди розуми ше, же худобство рошне. И кед подумаме, же од надничи чежо мож дацо одложити на страну, теди нас не може ніч авчудовац, кед чуем, же худоба пита помоц од тих, котри им могу помогнуц.

Може буц, же тота их молба оправдана — оправдана зато, бо вони не виновати, же им оцек не дал ніч на газдованя; так исто и богати не маю ніяку заслугу у од оца добитого жаетку.

Вопрос худоби може ше решити на вельо способи. На приклад у Немецкей худоба зос валалох ишла до варошох и авробиовала свой хлеб у фабрикох. То у существу и содержание пещ-

кашией социалней политики у Руси. Наша худоба виселюе ше до Америки, Босни, Сриму итд.

Против висельованя напомним лем тельо, же правого культурно-економского напредованя там не може буц, дае, ме, работна स्वाга виселюе. У таким месту останю богатиши, котри ше а рока на рок збогатую. Тот намагани капитал одложую на страну.

Задумайце, же н. пр. наш валал Керестур ма приходу 10 милиони динари и же од того потрошиме 5 милиони, останю нам як зачувани капитал 5 милиони. Цо робя людзе зотим зачуваним капиталом? Едни го уложя до жеми, други до аданийох, а вельо даваю го под интереси, лебо го скриваю у слажнячи.

Цо робя Немци? — Купую машини, акциі аземледілских фабрикох и т. д.

Котри валали маю найвещей жительох?

Котри валали найбогатиши?

Котри валали найкультурнейши?

Думам, кажди будзе одвитовац: швабски.

Чом?
Не зачудуе Вас, кед у таких валалох найдасе вшадзи голем по одну фабрику?

Па добре, цо може една фабрика зробиц?

У фабрици ше прероблюе земледілска сировина и с тим дана земледілскей работи вешту вредносц, наградзуе голем кельо тельо

труа аземледіла, а другей страни як индустријске предузече власнику приношуе хасен па до фабрици уложени пензон, а цо, најглавнейше за нас, фабрика дана хлеб тим, котрим же не да, то ест, работницом худоби.

Америка, Англия, Немецка најбогатиши держави Чом? Зато бо там индустрија најбаржей розвита. Вони маю найвещей и највекши фабрики.

С того може видити, же у народним газдованю индустрија ма велика вельо

векши значай як аземледіство. Нашка ше тот народ грима за просвищениши, котри ма вешей фабрики, наша держава скорее нема инше лем жеми.

Англия најбогатиша держава, а наша держава најхудобнейша!

Котри дума, же як робел и жил його прадице, так муши и вон, тот человек не годает нігда напредоват и його мале газдоване препадне, як стара набивена хижка, котрей фундамент подмокуе.

У нашим отечеству

Полит. положеніе

Пешедуе ше, же до велькободних шветох не придзе до війких полку пременкох. Идзе ше за тим, же би до власти ступел и Люба Давидович, по возможности и Радич. Радичева партия конуе ше нецарейшей власти, котра не баря длаба яма, од веди Радич рудел хибу на предвоиску Сербии, же штирна спричинила світову войну. Бешедуе ше и о тим, же би на место Вукчевича як председателя пришол Маркович. Так премисета, влада мала би привест закон о державней пожарной, котру достал министр Маркович у Лондону.

Злодійскей банди познатого злодія Припча вачоче ше, того тижня, судаиц у Загребу. Вон ма лем 24 рока а ноши на души 13 убиствох. Йому помагали вше 14 товарише. У тужби стої, же тот банда поробела 39 доказаних злодійствох. Причч скорей бул у друшту зос познатиим злодієм Чаругом. Державни тужитель ишта за 8 кару шмери.

Вельки огонь настал державних железничких магазинох у Вель Бечкерску. Чкда ишлоше вешей, як 10 милиони динари а худобни работници остали без крова барі лешкайши часи, кед вельки криз.

Коньске месо спецпредявац у Београду за храни бо верховни салитетски Сабет утверзел, же и коньске мес-

не чкбодливо за человекі орданіам. Медицинск лешкайши министр народног здравля не допущел предаван коньске месо бо гвари, же при нас нет анітї ніякей потреби.

До Лурду побіде того року паломничество у мезяцу августу, але привенци ше уж треба будзе Одбору (Загреб, кантон 29) до мезяца јуна и послан напредок капиталу 1000 Дин. Дрета будзе коштан дас 4000 дин.

Камень 20 метери чежо одвалал ше з одного високого брега при Саравану, вдерело даскельох хижох и роввалел их. Пребал кров одного гліна забил коня, а вешше котулила далей и аскалей ше проа одну хижу, у котрей спали штиро мади азеци. Од людзох нікто не настрадад. Медзи жительством ранге страх, бо гваря, же таког каменя ест ище вешей на тим брегу, па би го требадо даж оастраниц.

Криви стодинарки.

370
73.
Сей ва-
ријетског
Во Виноци-
За редакц
наш
буе роде

Широм швета

Шведски хлеб отримав ше на 48 годинах, кед ше до де-ста положит витамини. Так тих андох востекар у Прагу Браунер виявел. Ческо министеря препатрела того средство и кед буде одобрено, теди пекаре не буду мушны вецц хлеб и в noci, же би свойо муштерні задоволили вос шведскн хлебом.

Румунія и Греческа подписали медзи собу пакт, прятельства, же не буду вана другу накаронац, але буду бранци кед би дахто на их напацнул. То перши уговор медзи балканским державами о медаксобним помаганю.

Таліянска організація роботнякох у Триесту встала од таліянскей владі у Риме, же би ше югославянски работниці вшадзи отлуцели зос роботи дае ше находза у Италиі а на їх место, же би ше поставили Таліянс зос Далмациі.

У Японіі йонши за руку комунистом основац вецей організаціох, котри започали опасну роботу против нешкайшого корядку. Европа запровадила культуру до Японіі але ше не старала и о тм, же би тоту культуру поставела на твердх християнски фундамент. Пис-то у тей жеми аредстоц вельки

поруку ларням жвиром, же би випробовали кед його дїстїю. Указано ше, же на пр. зен и

други жвирі: по уживаню до-гану постали кривнїяшима.

Страшна машина. Недеци вїяниш вїшту, же професор у Москві Даварен, познатї дїкар, снажкїлер и фїлософ видумал, машїну, котра оя-гадуе, механїчким способом людскї душі. Доглїднїяшї описи кїте по подаваю. Исто так по вїшту, чи ше человек годен обранїи пред тоту стра-шну машїну.

Як лабда будае винтрац едно себе вельке аданїе на 0 конденсациї, котре ше терас бу-буе у Мянкену. То перше аданїе на кївсде и тей фурми обу-доване.

У Холандіі релїгїишнї живот при католиккох барз до-бре стої и вїше вецей ше роз-вїяє. Так припознава оцєн протестант, же на єдну лутеран-ску церкву приходзи 2 като-лически. Католики маю вельки вплив на парламент, так же им фрамасуно не можу їти ра-чкочдїши.

Жидзи у Русіі зан-жакїш іпїяшї главоїшнї званїя коч ше рахує, же у цалей Ру-сіі єст лєм 2 мїліонї Жидох. Найвецей их єст на Украинї вецей як мїліон и пол.

Медзи Турску и Ваги- патра, же скорей Турска при-дає до конкордати зос Римом як наша держава.

Красни приклади

СВ. ГРИГОРИЙ ДВОСЛОВ
У вельким посту служи се у час каждеї сїредї и пятка Служба Превдєосвященнх да-

Паратус накеди нег полу-дзєнку.

Вонка краснє слупко при-грива; та не чудо уж ше блїжи и лето. Пес ище вше чука нос до жеми и мурчи. Андри шедзи на верх хїжи, умива ше з лабу, викру-цує баюси. Дума себе „Дур-ни тот Тарчи глуши.“

Аж на стрехи осєта, же ше у Мадюна добре пошка вари. Бац думал зисц, кед параз чус глас Мадюна-нїлов: „Гїбай Яни мерко-вац да ми юха не абєтєк.“

Чул и Яника, „Жє клїц-нул з язїком и одповед: „Дораз“ але зато не ишол.

„Пойдзем я“ думал себе Андри и зїшол до приклетя. Ту єст дївєд на-паси: На патки коло ко-глянїк гарчок. З гарчка видно вїхцїани баток, и уж да, согриши.

„Чи пятток? Не! Чи блї-

ров“. На Отпусту свїященїк вше спомїнї мєно „Григория Двоєслова, Папи Римского“, так як на литургиї святого Йована

ско гадїня? Опатрел. Не! Кадзи спєкнуц? Пообрацїл ше. На пойд! Добре, ище опатрим, кадзи Яни, чи не надумал, да придзє мерко-вац на юху.“

„Але Яни баш правєл бра-дло зос праху. Анї му на розум не пришла юха.“

„Добрє, вєц попробуємє“, думал Андри. Скочєл на патку, з патку гу огню. Опалєл прави баюс, але му була кура у зубох. Поца-гнул але кура була чєшка вон нїски и пошол гарчок, почурєла юха и по патки и йому по лабдох, але Андри-йови булю дажєди и гору-цєйше на преперлєл. Ско-чєл з патки на жєм з же-ми на драбїну и вон бул бизовли. Одцаг куру за ко-мин. Обиходзєл ю превра-цїл з лабу, ягод, да в не сцєрнєвїлїи же в горуца...

(Далїє будїє)

Златоустого вше сїмїєкз зого мєно. То свїященїк прєтороби, бо свїяц Григорий ушорєл ли-тургию Превдєосвященнх ца-рєх, так же св. Йован Злато-устї ушорєл литургию, котра вїсїи зого мєно. Тоту кєту литургию служка як и мї и вїсїи поєвдєнєвїи. И вонї зє арїєвал з Риму так же и мї, бо тємц цалї. Востон приавї-нал Папу Римского як видїму главу Цєковї. Навєдїмє тїх дєкєвїц дробнїх стварї вєд жївєтє тоту вєлькєго члєвєкє, да чїтатєлє Рускїх Новїнєх и то зєвїє.

Григорий Двоєслов родзїл ше у Риме зос оцїчїєй фа-мїлїї року 540. Бул найкраснє вїхцїани. Кед пришол до му-жєского вїку, заложєл зос о-цїнєского добра в мєнєстїри на Свїцїлї. Родзи свой дом у Риме прєтворєл на мєнєстїр святого Венєдикта и сам до нїго ступєл, як прєсвїтє монах. Наскорє там бул вїбранї за

главногє настїєтєлї, а 568 року бул вїбранї за Папу Скорєй, як тєе то стало, бул од Папи вїслєвїи як нєго по-слєник до Цїргорєду, и там добрє упознал восточнї обрїд.

Григорий Двоєслов спєвє мєд-зї найвєснїкїх людєох, якї шєдєвїлї на Пєтролєй стїлїцї у Риме. Вон ушорєл так зєвїє Григорїянскє пєнїє, котре ше до днїшкє вїрїєвє у латїнскєй церквї. Тото шївїєнє сложєнє по вїсїєх рєгулєох, по вїкїх бу-лє шївїєнє у тїм часу у Цїр-горєду и на цїлїм Востокє.

Як Папа вон ше барз вєлїє старїл за художнїх. Кадїк лєвєн гостєл 12 художнїх при своїм стїлїє, и посїлєл хорїк и бїздїм до Римє цєпцїу хра-ну. Прєто бул названї: „Оцїи римскєй художї.“

Вон надалїє вїкучїєвал зос ролєства дєцїи и давал их на наук.

Умар 604 року 12 марта.

Зос наших валалох

Дюрдьов
обновлєнїє св. мисїїнох.
Велька радєсц була и у нас кед нам несподївано пришли Оо. мисїонаре зос Горїїсї обновцї св. мисїї, хторї ту оцїрмали пред полдруга рока. Велька то лїбовє тих добрїх Оцєох, хторї ше так стараю за

були порїхтани на їх при-ход ипак народ у шумнїм числєу брал учасц у нау-кох и сповєдєох. Наймїл-шїя нам буля их слова о почитованю найсвїятїїшо-го шєрца Исусового и ще-шлївї амє, же ше тотє краснє побожносц и у нас запровадїи, и же и наш народ покочї вєлькїм кро-ком напредєк у своїм ду-ховнїм жївоцє. Процєсїя зос образом Найсв. Шєрца одбула ше и у нас ягод у Коцуре з вєлькїм торжє-ством при числєнєй учасци народу у мєрїю блїщєцїх швїцкох, хторї указовали на шєрца нашє, до ше за-палєли нос лїбовїю гу сво-йому Господу Исусу. По-шїбєнєвє нашєй парохїї Шєрцу Хрїстовому остане нам шїцкїм памєтлївє.

Обновлєнїє мисїїнє о-кочєвало ше у нас од 9. до 14. марта. В стрєду змє ше у церкви одїтали од наших малїх оо. Мисїо-нарох а то одпїтованє булє нам шїцкїм жалєснє, и вєлькїм ше очї слїзєми орошєли. Патїєцє парох дєкєвєвал им у мєно цалєй парохїї на их труду и до-брогї, хтору нам єто уж по другї раз указую. Лєм кед би нам можїлї так ка-ждї рок приходїлї вєльє

а вєльє би у нам давїтлї тот правї дух хрїстїян-скї, а обдєлїлї би шє раз и шєрца тих, шо до терас останаї на их глїсє глухи, обрацєлї гу Богу, да єдї-номїслїєм, єдїнїми устєми и єдїнїм шєрцєм шїцкї хва-лїмє вєсємїлєстївєгєр Бога.

У нїмоц Оо. мисїонарєж прїїлїи спєвєцїц и наш О. лєкєн Абодїч и вєрєдїїскї парох О. Павлїч, та и то нам була потїха.

Оо. мисїонарєж, жїчїмє на их работї мєдзи нашї-ма брацєми, обїлїєвє „Бо-жєго“ благословїю и вєльє успїху. Най их Господ Бог благословї!

Рус. Керєстур

НОВИ ДЗІЯК. На ураж-нєтє место главногє дзїякє, вїмсїєвїнїи учитель п. Ми-хал Нїярєдї. Родзєнї у Керєстуре вєршєл 6 класї гїмназїї у Загребу а вєд ше пошвєцєл учительскїм апанїю. У Прїяшову оцн-чєл учительску школу и зложєл учительскї и дзї-яцкї егзєамєнт зос одлїч-нїм успїхом. Службєвал на вєцєй мєстох у Срїмє-док на концє не пришол гу своїому народу до Ке-рєстура. Од нєршєго по-чатку пєцїєго вїдлєблє-зєнїя п. Михал Нїярєдї у-чєствєвал у нашєй парод-нєй и просвїтнєй работї. Його краснї статї у нашїх лїзїнєох як и у калєндє-рох найлєшнє о тїм швєд-чє. Ище як школяр у За-гребу бул перши шївїєк як у церквнїм так у свїтскїм шївїєнєу. Вїнчєвємє му вє-льє шєсцєа у Його новїк

